

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

საბჭოთავი რევოლუციის მუზეუმი
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦИИ ГРУЗИИ.

დ.ნ.ბაბინის № 289.

ხუთშაბათი, 10 თებერვალი 1965 წ.

ზაფხულის № 2789.

ცუდი სიზმარი

შეგინა-კუგურნავის.

მაძღროსის სადღოსა და ოჯახის წევრებთან ტბილ ბა-
ასის შემდეგ, ივენ ივანჩი, კანინტეში რომ გავიდა, საშინ-
ლოდ მოუწინა თავდავიწყება. მივიდა, საფარქლედ წაო-
გორდა და ერთ წუთს დაფქვდა—რა წაგიკითხო სადღის
შემდეგო. მსუბუქი, თავშესაქციე კითხვა კუკუსთვის სასარ-
გებლოდ მიანდა ივენ ივანჩის. ვერძლით თავის მუღულის სა-
ყვარელი თურნალი შეესტინე ინოსტრანოა ლიტერატურა—ს
პ-რი ელო, რომელშიც უღლისს ოკდა მესამე საუკუნეს
კითხულობდა და თავისი საყვარელი გზებით, რომელსაც წაღ-
ვორნი სოვეტნიკის ჩინის მიღების შემდეგ ივენ ივანჩი განუ-
წყვეტლივ იწერდა. ამ გაზვით გამოწერა დიდი ხანი ენატ-
რებოდა ივენ ივანჩის, რადგან მისი აღმტყველებაც იმის
კითხულობდა, ეს გაზვით, ბოლოს დროს, საშინლოდ ღელა-
და უკანასკნელ დროს ახალ ამბებს გამოა სადღაც ათასმ-
დის კაცი შეკრებილიყო, ჰარ ვიცო მთვარელები იყვნენ თუ
ფიზიკა... დასძინდა გაზვით:—და საშინლო, შემადრწუნე-
ბული ლაპარაკი დაწყობა. მერე ისიც ფარულად ეტ არა,
ცხადლ, ყველას თანადასწრებით. ბოლოს საზოგადოერის სა-
ყვარელდგოდა ქალაქზედაც კი დაწერეთა თვინათი ნალა-
პარაკებო და გამოუქვეყნებინათო.

ივენ ივანჩისთვის ცხადი იყო, რომ ამ ათას სულს ადა-
მიანში ერთიც არ იქნებოდა ფიზიკი. დამიხედეთ! იანშამ-
ზედ სიტყვები, სადღეგრებოლები და მერე ისიც რაზეც? იმის-
თანა საგნებზედ, რომლებზედაც არამც თუ წერა, ლაპარა-
კიც კი სასტიკად აღკრძალულია და ფრთხილი, კეთილსინდ-
ელონი ხომ ამ საგნებზედ ფიქრსაც ერიდებინა? აქ კი ასე ცხა-
დად, ხალხში... ვინ ამბობს, ვანშებზედ რა არ მოხდება!
შარშან ევტყვეტორის იუბილეს დროს, ხანადადრი ოახით
უვლიდა მაივდას და ძაღლსავით იყვებოდა და იგოლკნი
ისე დათვრა, რომ უმცირეს ასტროლონანალიკს* სრემოზო-
რული ხელგის უკოცნიდა და ნაადენქას ეძახდა. მაგრამ
უფროსების პატივისცემა კი მიანც არავის დაძვიწყებია.

აქ კი... ვერა ვამიგორბო რას მიიღწია ხალხში? მერე
რად? იმეტომ რომ ნება მისცეს! დიდა, ნება მისცეს!... გა-
იფიქრა ივენ ივანჩიმა და სუსტი ხერხინით ერთი კიდევ გაი-
მეგორა:

— ნება მისცეს!..

და მიუხედავად იმისა, რომ საშინლოდ ეჩინებოდა, გუ-
ლის კოვჩიან რადაცამ უსიამოვნოდ დაუწყო დრღნა—წა-
კითხულ წერილის ბრალი იყო თუ სოკოთი შეხავებულ კომ-
ბოსტოსი, ეს თითონაც არ იცოდა. როცა გაიფიქროდა და
თვლი გაახალა, შეშინდა კიდევ. იმის ეგნა, აი საცაა ჩემი
მუღუღე შემოვა და აღერისიანად დამეკითხება:

— რა იყო, წიფინე, ჩემო ვგრიტაკო? ჩვენ კი ჩიის და-
ღვევასც ვაპირებდით. აგერ ათი საათია.

მაგრამ ყველა ამის ნაცვალდ მის წინ მოსამსახურე გო-
გო იღვა და თურნებოდა:

— ამრბანდით, ბატონო, ქალბატონი ყოვას მიირთმევს
კიდევ და სამსახურიდან რადაც ქალღლები მოიტანეს!

ფანჯარაში ცივი, ზამთრის მზე იქყებოდა.
*რა ამბავია, მთელი დამე მინებია!? გაიგოლა გულში
ივენ ივანჩის.

მართლაც ასე იყო. ივენ ივანჩი ფიქსლად წამოღდა და,
რამდენადაც კი სისრულე ნების აძლევდა, ჩქარის ნაბიჯით
სასადლო ოთახში გავიდა და კოლს უსაყვედურა, რატო
დროზედ არ გამოდგიო.

— რა ტყილად გეჩინა. რადაც ქალღლები მოიტანეს
სამსახურიდან და რა ხანია კაცი აქ გიცდის.

ქალღლები შემოუტანეს.

სახლში ქალღლების მიღება ივენ ივანჩის ჭირივით ეჯავ-
რებოდა, რადგან სახლში გამოგზავნილი ქალღლი მტრის
სრომის და ჯავის გაწვივის მომასწავებელი იყო. მერე ეხლო
აგერ კვირა ნახევარია, უქეთობისა გამო სამსახურშიაც არა
ყოფილა... ივენ ივანჩი მოიღუპა. მაგრამ, როცა გადიკითხა
ქალღლი, ვაშუღა და ისეთის ოხით დემუვა სკამზედ, რომ
კოლს გული გადაუბრუნდა.

— რა დაგეჩინა, ცუდად ხომ არა ხარ?

— გაუტყუაით!—წაიღულულა ივენ ივანჩი და ქა-
ღალს უზბოდა დააცუა თვლები. — გაუტყუაით!..

— რა? გე? შენა?—მოაყრა მისი ველები კოლმა.

— ჰო, მენ... ყველა... და ყველაფერი! გაუტყუაით!..

— გამაგებინე რამე, რა ღმერთი გავიწყრა!—დაუყვირა
კოლმა, გამოსტყა ქმარს ქალღლი მაღე და ისიც გაფითრა.
— მაშ სანამ შენ შინ იყავი... რა ამბავია? ეს როგორ
მომხდარა?

— ეგ მომხდარა!...—ივენ ივანჩი უცხად წამოხტა:—
ჩქარა ტანისმამოსი! ჭურჭი, ქუდი... წაიღე ვასილკოვინა და
ყველაფერს გაავიკებო.

ივენ ივანჩი მესხავით გავარდა კარში, მაგრამ საუბედუ-
როდ, მარბილი არსადა სწინდა. მეტე ჯანი არ იყო, ფხვით
უნდა გაველო, მაგრამ მაღე ერთ დღეს წინ უპატრონოდ
დატოვებულ მარბილს მოჰკრა თვალი.

ის უსინდისო, ისა!—გაიფიქრა გულამღერულმა ივენ
ივანჩიმ:—დაიწყებია, როგორცა სჩანს, რომ მეტელს ნება
არა აქვს ეტლს თავი დაანებოს! მე ვაჩვენებ ვირსა!—ამ ანბთ
ღუქანში შევიდა, მაგრამ კვლავ გოცდა. მეეტელ მაივდას
მისკვების დედა და გაზვთს კითხულობდა. თეთრ სურფა გადაფა-
რებულ მაივდაზედ მეეტელს წითელი ლეიო და ბიგშეტქსი ედო.
— ეგ რა ამბავია? დიდი ხანია ნივიგობა დაიწყე? რო-
გორც გეტყობა, ჯარიმებ დავიწყებოა შენა?..—დაულრიალი
ივენ ივანჩიმა და მეეტელს მიახლოვდა.

— მე შელაპარაკებო?—დაეკითხა მეეტელ.

— მაშ ვისა, შე მეტე, შენა?

— ჯერ ერთი, მე ვთხოვო, შენოხთი ნუ შელაპარაკე-
ბით და მეორე—რომელ ჯარიმებზედ ლაპარაკობთ, გამაგებო-
ნეთ?

— ივენ ივანჩი დაინანა.

— ხომ არ გავიწყებულხარ? ბატონსავით რომ გამო-
ქიშულხარა ჯედა მაზროლისთვის თავი მიგინებებია, არ იცი,
რომ ჯარიმა გადაგხდება?

მეეტელს სიბრალულის ღონილმა შეუოამაშა სახებედ,

— ყველას ერთნაირი უფლება აქვს, როცა უნდა ისა-
უზმოს და დაიწყოს: ამისთვის ჯარიმის არაიენ გადაგახდო-
ვინებთ. თუ მომიცდით, სანამ საუზმეს გავთავებდემ, სიმო-
ვნებით წაგიყვანთ, საცკინდათ.

— შე გაულრელი ვირო, შენა!—შემობრიალი ივენ ივა-
ნჩიმა.— შენი ზნე!

— რახან არ მიქარავებთ, მე მოვალე ვარ ვარ ჩემი ზნე
შეგატყობინოთ.

— მაშ დამაცადე და მე გავჩვენებ სერისს! ღმერთი შენ-
კენ არის, რომ მერქარება, მაგრამ მიანც ავრე ადვილად ვერ
გადამირჩები, ნუ გეშინიან!

იგან ივანისი ცეცხლ წაიცილებულსადათ გამოვიარა კარში,
ქუჩაში დატოველმა მარბილის მ ჩაიწერა და აჩქარებულს
ფეხით თავის გზას გაუდგა.

იგან ივანისი ბრახისაგან წამოკარბალდა.
— დამკინი, თუ როგორ არის შენი სჯიმე? შენი სა-
ხელი?

— ქალაქის სერგანტი მატეიშინი! — დანჯად მიუგო. პო-
ლიციელმა და ზურგე შეაბრუნა, რადგან უნდალად მოხუც დე-
დაბერს დახმარებოდა და ქუჩა გადატარებინა.

კ ე ტ ე რ ზ უ რ გ ი ს ა მ გ ე მ ი

შუტლიფის ქარხნის მუშები.

ბოლოს ერთ მარბილს მოკრა თვალი, რომელზედაც
წითლად შედგბილი პატარა ფიცარი იყო მიკრული წარწე-
რით, „თავისუფალია!“ გაოცებული ამ ახალ ამბით, იგან
ივანისი ჩაჯდა მარბილში და მეეტლეს უაუგის დაუყვირა.

იგან ივანისი ისე ეჩქარებოდა მეგობრის ნახვა, რომ
ეგონა, ცხენი ძლივას მიჩანჩალებოდა.

— გარეკე, რა დაგეზინათა? დამწყველის ღმერთმა! —
ცხარობდა იგან ივანისი. — გარეკე, მეტო, შე ვირის თავო,
შენა! — დაუყვირა იგან ივანისმა და ჩვეულებსამებრ
ზურგზედ ჯოხი გადაუკიო. მეეტლემ უტბად ცხე-
ნი გააჩერა და მგზავრს მიუბრუნდა.

— შე თქვენა გთხოვთ, ემსათში დაანებოთ ჩემ
მარბილს თავი!

— იცი კი ვის ელაპარაკები, შე მხეცო, შენა?

— ვინც უნდა იყვით, ჩემთვის სულ ერთია.
თქვენ, დამარტყით და მე აღარ მინდა თქვენი
წყაყენა. ღმერთს მადლობა შესწირეთ, რომ მსა-
ჯულთან არ მიმყევაბათ: რაქნა მეეტლეების კრება
დღესა და არ მინდა დავივიანო.

იგან ივანისი ჩამოხტა მარბილიდან და იქვე
მდგომ პოლიციელს მიუბრუნდა, რომელიც მეეტლის
ლაპარაკს გულ-გრილად ისმენდა.

— შენ რისთვისა სდებებარ აქო? ვერა ჰხედვ,
რას სჩადიან თქვენი მეეტლეები? დაიკი ჩემი სა-
დარბაზო ბარათი და ემ სათაში პოლიციისი წა-
აირიე ეგ მაწინწალა ეგ!

პოლიციელმა სადარბაზო ბარათს დახედა.
იგან ივანისი დანფეული იყო, რომ ამგვარ შემ-
თხვევებში მისი სადარბაზო ბარათი დიდ შთაბე-
ჭილებას ახდენდა ხოლმე. ესლა კი პოლიციელმა
გულგრილად უთხრა:

— ჩხუბი და ცემა ტყეა რა საკადრისია. თუ სამართალს
გინდათ მიმართოთ, წამობრძანდით.

იგან ივანისი უფრო გაღივია
და გაჯავრებული ფეხით წაი-
და, რომ სხვა მარბილი დაეჭო-
რაივინა. ესლა დიდი მანძილი
აღარა ჰქონდა გასაველიო. სა-
ზაფხულო ბალი, ხიდა და ორი
ქუჩა უნდა გაეარა კიდევ. მი-
ლიოდა და რაც მეტს უყვირდ-
ებოდა ქალაქის გარეგან ცხოვ-
რებას, უფრო მეტ განცვიფრე-
ბაში მოდიოდა. ყველაფერს
სისუსთავე და სიღინჯე ეტყო-
ბოდა; აღარ ისმოდა ჩვეულებ-
რივი ლანძღვა-გინება და პო-
ლიციელთა საშინელი ღრია-
ლი. საზაფხულო ბაღში დაღა-
ლულ-დაქანტულ გლეხები შე-
დოდნენ, გულდაზნადს ისინი-
ნენ და თავისუფლად სხდებო-
ნენ სკამებზედ.

იგან ივანისმა ვერ მოითინა
ასეთი უწყსოება და დარაჯს
მიუბრუნდა.

— აკი აღკარბალულია ამ
ბაღში მაწინწალი ხალხის შე-
შვება, რად უშვებ და რატომ
არ ერეკები?

გაკვირებულმა დარაჯმა თვალები დააცეცა იგან ივანისს.

- განა ცული ქცევა შემანინეთ მაგ ხალხსა?
- არა, მაგრამ მავათ ამ ბაღში რა უნდათ?
- როგორ შემოდიან ხალხს დედამიწაზედ სიარული
აფუქრბალო.— მიუგო დარაჯმა და მანაც ზურგი შეაბრუნა
იგან ივანისს. იგან ივანისმა ხილსკენ გასწია. ამ დროს მარ-
ბილით თითმა გადაშურებლმა გაასწრა, მეგობრულად ხელი
დაუქნია.

— როგორა ხართ, ივანოვ? — ისე დაუყვირა, თითქოს

მუშები ქუჩაში.

სტატსკი სოვეტისკი კი არა, ვიდაც კოლეგსკი ასესორის
ეუბნებაო.

გაკვირვებელი ამ თავებლობით, ივან ივანიჩი გზის გაუღდა, მაგრამ გულში კი გადასწყვიტა, უსათუოდ უფროსის ყურადღება მიექცია ამ ტუმუშოვარა ბავშვის თავისუფალ მიმართულებებისთვის. მაგრამ ამ დროს ისეთი რაღაც მოხდა,

მა გაგივირათ! — ცხარბდა ივან ივანიჩი და ტურნალს იქნედა ჰაერში.

ირველივე ყველანი იცინოდნენ. მოხუცმა გაიღიმა. — მოიბინეთ, ქუჩაში ყველა გაბეთისა და ტურნალის

სადგოვია ქუჩა. აფიგურული მალაზიები.

რამაც ყველაფერი დაივიწყა ივან ივანიჩსა და თავი დატანი დააკარგინა. ქუჩის მოსახვევში მეგაზეთე იღდა და გაზეთების სახელებს იძახდა. ივან ივანიჩმა ყური მოჰკრა... არა, უსათუოდ მოიღანდებოდა. აგერ კიდევ... ეკვი არ არის:

— უკანასკნელი №... — აქ ისეთი სიტყვა სთქვა მეგაზეთე, რომლის გამეორებას ივან ივანიჩი გულშიც კი ვერ გაჰბედადა.

ივან ივანიჩმა თავის ყურებს აღარ დაუჯერა, მიუხელოვდა მეგაზეთეს და დაბედა: ეს რა ამბავია? ღალატი ქუჩაში?

— აბა, მომეცი აქა. მეგაზეთემ დინჯად გაუწოდა თხელი ტურნალი. ივან ივანიჩი ქორსავით დააცხრა ტურნალს და შეჰღრიალა.

— ვინ დაგაყენა აქა? — ფული მიბოძეთ! — უთხრა არა ნაკლებ გაკვირებულმა მეგაზეთემ.

— ფული? აბა წამომბანდით „უჩასტოკში“!

— რა „უჩასტოკში“, რისთვის?

— იქ გვაგებინებ, რისთვისაც მინდობარ, შე ვირო შენა!

— ვინ მოგცათ, მოწყალეო ხელმწიფე, გინების უფლებმა, რომ ეგრე უწამურად ილანდებთ? მე გთხოვთ, ცოტა ფრობილად ილაპარაკოთ!

— წამოდი შენა, იქ მოგეღაპარაკებ!

ივან ივანიჩს და მეგაზეთეს ხალხი შემოეჭვა, მერე ჯგუფიდან ვიღაც სათვალეზიანი მოხუცი წამოღდა და ივან ივანიჩს მიუბრუნდა:

— რა დავიშავით მთა კაცმა? ბრალსა სდებთ რასმეს?

— ერთი უყურეთ, რასა ჰყიდის! ამაზედ მეტო თავებდო-

გაკიდდა შეიღება.

— ყველა ნება დართულისა და არა ესეთი...

— ნება დართული? რას ნიშნავს ნება დართული? ყველაფრის წერა და ბეჭდვა ნება დართულია და აღკრძალული ჩვენში აღარაფერია.

— როგორცა ვხედავ, თქვენც ამის მომზერ ყოფილხართ. აბა თქვენც წამომბანდით „უჩასტოკში“. იქ მალე გაარჩევნ, რა არის ნება დართული და რა არა. — ხალხმა კვლავ ხარხარი მორთო.

— არ მესმის, რას ღაპარაკობთ, ეხლა „უჩასტოკები“

ნევის ჰროსშექტი.

ბომ აღარ არის! — დინჯად აუხსნა მოხუცმა და ხალხს მიუბრუნდა:

— ყმაწვილებო, ცხადია, ეს ბატონი სრულის ქუცისა არ არის. მას დიდხნის წარსული აწმყოდ მიაჩნია...

— „უჩასტკები“ აღარ არის? მაშ ქვეყანა გადაბრუნებულა? რაღა არის მაშ ეზლა?

— პოლიციის ბიუროგებია, საცა ყოველგვარ ცნობებს მოგეცემენ და რომელიც ქალაქის სანიტარულ მხარეს აქცევს მხოლოდ ყურადღებებს.

— მან მთვრალები საღლა მიპყავთ?

— როგორ თუ საღ? იმათის მრავალი საივადმყოფო და ქსენონია დაწესებული.

— რას მიპქარავთ და მეც მასულელებთ? წამიყვანეთ ემსაათ-ში „უჩასტკები“! — შესძახა შემძრუნებულმა ივან ივანჩმა.

— თქვენ დასმევიდებოდით, თუ გნებავთ, ამ ნაწილის მსაჯულთან წავიდეთ! — მიუგო მოხუცმა.

— მსაჯულთან? წავიდეთ! ჩემთვის სულ ერთია, ოღონდ სახელმწიფო დაწესებულება კი იყვეს. იქ გაჩვენებენ სვირსა!

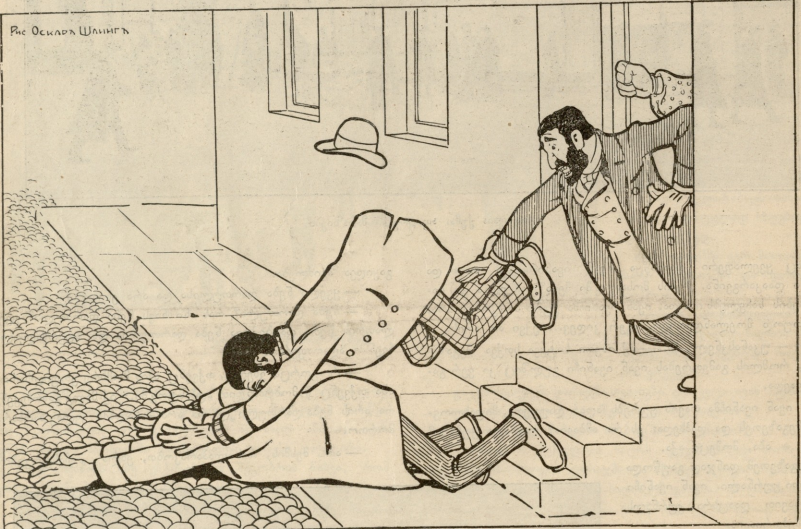
ივან ივანჩი თურნალით ხელში, მგვახეთი, მოხუცი და ორი სამი ცნობის-მოყვარე მოქალაქე ერთად გაუღდნენ გზას. მაღე რაღაც ახალ შენობას მიუბოლოდნენ, რომელიც ივან ივანჩს უწინ არასოდეს არ ენახა.

— ფერე სასამართლო, მობრძანდით! — მიუბრუნდა მოხუცი ივან ივანჩს.

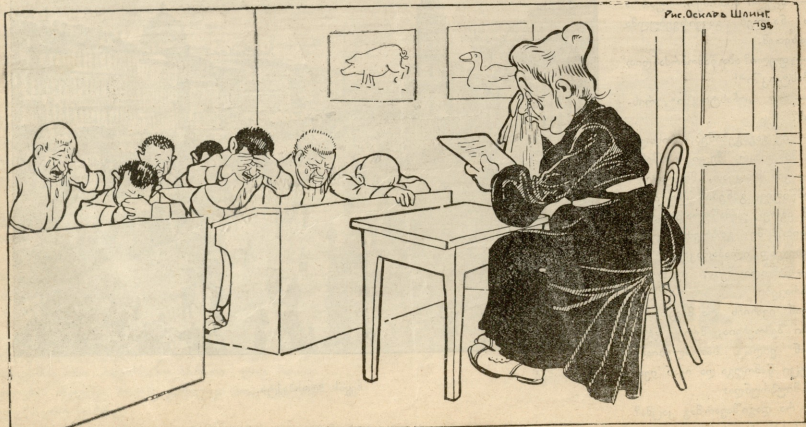
(დასსრული იწყება)

ნ. 3—ვი.

მ ე რ ი ს ნ ა მ ა ლ ა მ ე ს კ მ ლ ა

რვეზორების გამოჩანდურება ვერის საქაქაქო სკოლიდან.

სხვა რომ ივანის და მხიარულებს; ჩვენ არა გვმართებს არც სივდი და არც სიხმარუდე, უნდა ვიტრიოთ, ვიტრიოთ!..